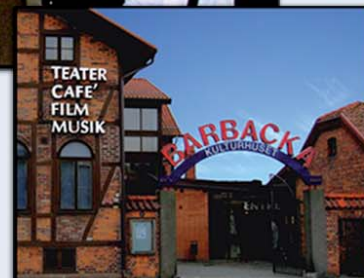

Handlingsplan för Mediepedagogik

Ett led i Kristianstads kommuns arbete med
Humanism, Etik och Medier
Kristianstad, februari 2006

Handlingsplan för mediepedagogik

Kristianstads kommun
Barn- och utbildningsförvaltningen
KICK, Vinterstallet, Norretullsvägen 5
291 32 KRISTIANSTAD
044/13 59 25
mops@utb.kristianstad.se
www.kristianstad.se

Omslagsbild: Stora Bilden – Elever från C4 Gymnasiet, Ann Christine Rehman, lärare i filmkunskap och Heléne Fritzon, kommunalråd, Antirasistiska filmdagar på Bio Kristianstad 2000, foto: Per Rosenqvist, Kristianstadsbladet. Bild uppe – Sommarlust förskola, foto: Anette Berg. Bild nere – Filmmuseet/Filmhistoria. Bild höger – Entré till Barbacka Kristianstad, foto: Jan Bromander.

Innehållsförteckning

Förord	4
Handlingsplan för mediepedagogik i Kristianstads kommun	5
Sammanfattning i tio punkter	6
AKT 1	9
Bakgrund – Detta har hänt	9
AKT 2	13
Här är vi	13
AKT 3	15
Hit vill vi!	15
Hur når vi målen?	15
Aktörer på området	17
Högskolan Kristianstad	17
Mål	17
KICK, Skolbio, IKT och SBC	18
Mål	19
Kultur- och fritidsförvaltningen	19
Mål	20
Kosmorama	20
Mål	20
Regionmuseet med filmmuseet	20
Mål	21
Avtoning	22
Lucky Luke rider mot solnedgången eller Kristianstads kommun om tio år	22
Bilaga 1 - Lästrappan - att utveckla språk och läsning	24
Bilaga 2 - Att göra film i gymnasieskolan	26
Bilaga 3 - Tankar och planer kring utvecklingen av filmen inom Regionmuseet Kristianstad och Filmmuseet.	28
Efterord	30
Avslutande information	32

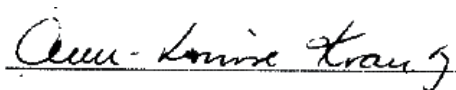
Förord

Skolan ska vara en plats där kunskaper inhämtas men också en social plats, där man ska lära sig att fungera i grupp och känna gemenskap. Skolan har också ett viktigt uppdrag att utveckla demokratisk kompetens med respekt, delaktighet och inflytande.

För att stödja och stimulera det lokala arbetet i kommunens skolor har en plan för mediepedagogik respektive kulturpedagogik utifrån ett barn- och ungdomsperspektiv arbetats fram. Handlingsplanen för Mediepedagogik omsätter värdegrunden i praktisk handling för olika målgrupper.

Förutsättningarna ser olika ut och frågan är vilken samhällssyn och människosyn som de unga utvecklar. Hur påverkar nyhetsprogram och dokusåpor vår världsbild? Hur får man förmågan att ifrågasätta den information som man matas med? En god utgångspunkt är att skapa en mediemedvetenhet, som innebär att våra barn och unga kritiskt granskar och ifrågasätter.

För att möta den mångkulturella skolan krävs det att olika kulturarrangemang uppmärksammar och bidrar till att stärka gemenskapen. Här är skolbioprojektet i Kristianstad med teman som Etik, Internationalisering och Historia och ett samarbete med Malmö Antirasistiska Filmdagar ett medel för att nå målsättningen i våra verksamheter.

Ann-Louise Krantz

Ordförande

Barn- och utbildningsnämnden

Handlingsplan för mediepedagogik i Kristianstads kommun

Mediepedagogik - ett förhållningssätt

Medierna har utvecklats till det viktigaste symbolsystemet i vårt samhälle. Undervisning kring medier får därför inte bara ses som ett eget kunskapsområde, utan som ett förhållningssätt som måste beaktas i relation till allt arbete i skolan samt som ett led och en inspiration i elevernas lärande och utveckling

Ur Agenda M Svenska Filminstitutet och

Myndigheten för skolutveckling

Denna handlingsplan för mediepedagogik i Kristianstads kommun utarbetades under 2005 inom ramen för ett samverkansprojekt mellan Barn- och utbildningsförvaltningen, KICK (Kunskap och InformationsCentrum i Kristianstad), Kultur- och fritidsförvaltningen, Barbacka, Regionmuseet och Filmmuseet. Referensskola har varit Fröknegårdskolan.

Arbetet med handlingsplanen har bedrivits i en redaktion bestående av Elisabeth Banemark och Anette Berg, IKT-utvecklare, Susanne Bondesson, samordnare och Eva Hansson, skolbiblioteksutvecklare samt Peter Hartman, Barbacka, Kultur och Fritid och Ronny Jönsson, Filmmuseet. Redaktionssekreterare: Helen Persson, vuxenutbildningen/Högskolan Kristianstad. Projektledare för det mediepedagogiska utvecklingsarbetet har varit Anna Britta Bromander, samordnare för skolbio, värdegrund och internationella frågor på KICK.

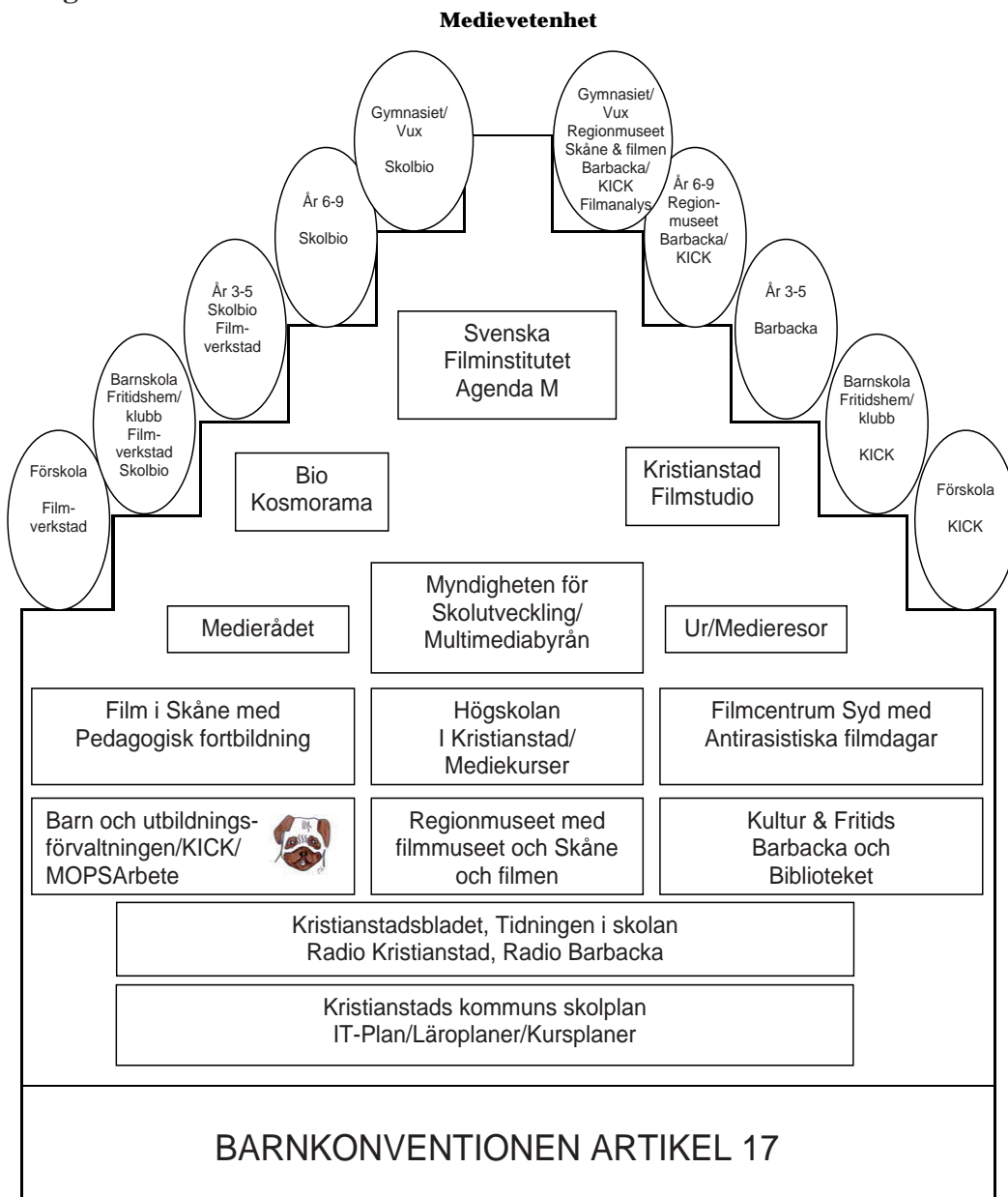
Barn- och utbildningsförvaltningen och Kultur- och fritidsförvaltningen föreslår att en styrgrupp förvaltar och följer upp handlingsplanen. Styrgruppen föreslås bestå av representanter för Barn- och utbildningsförvaltningen/KICK, Kultur- och fritidsförvaltningen/Kulturhuset Barbacka och Regionmuseet/Filmmuseet. Uppföljning sker löpande. En utvärdering av handlingsplanen skall göras i februari varje år, vid samma tidpunkt som kvalitetsredovisningarna på skolorna sammanställs.

Sammanfattning i tio punkter

1. Samverkan mellan filmpedagog, IKT-utvecklare, skolbiblioteksutvecklare, skolbiosamordnare och filmintendent. Dessa tar ett fortsatt samlat grepp om frågor som rör skolbio, IT, elevers eget skapande med film och andra medier och filmhistoria för att upprätthålla en ansvar- och samspelskultur mellan de olika aktörerna. De ansvarar tillsammans för att punkterna 1-10 i denna handlingsplan genomförs. KICK med dess olika verksamheter kan stödja och samordna utvecklingen av det mediepedagogiska arbetet i kommunens skolor.
2. En uppsökande berättarverkstad för förskolorna och barnskolorna i multimedia organiseras av KICK med början hösten 2005.
3. Skolbio med förankring i värdegrundsfrågor, demokrati och antirasism erbjuds elever och lärare enligt planen i:
  - barnskola, 1 gång/år i samband med Internationella Barndagar i början av oktober.
  - fritidsbio under höstlovet.
  - skolår 3-5, 1 gång/år i samband med firandet av Barnkonventionens födelsedag under barnrättsveckan i november.
  - skolår 6 - gy/vux, 2 gånger/år i samband med Kärleksvecka och FN-vecka. Under FN-veckan i samarbete med Antirasistiska Filmdagar i Malmö.
4. Barbackas aktiviteter möter elever och lärare i skolår 3-5 med filmens berättarspråk, dramaturgi och filmanalys i filmverkstäder. Filmpedagogiska paket för skola och fritidsverksamhet erbjuds. En elevernas egen filmfestival kan på sikt utvecklas på Barbacka.
5. En medieverkstad med videotek har utvecklats på KICK av IKT- och skolbiblioteksutvecklarna och fortsätter att utgöra en resurs och en mötesplats för i första hand lärare och skolledare. En mobil filmutrustning för skolområdenas behov planeras med början i uppsökande berättarverkstäder för förskola och barnskola. Utrustning: videokamera, webbkamera och digitalkamera.

6. Utbildningssatsning för lärare. En basutbildning med orientering i filmhistoria, filmanalys och metoder för praktiskt filmskapande erbjuds alla lärare. Fördjupningskurser erbjuds lärare som tidigare deltagit i basutbildningen. Anordnare KICK/Barbacka/Filmmuseet/Högskolan.
7. Pedagogisk medieenhet på varje skolenhet. På varje skolenhet skall det på sikt finnas en resurs i form av en pedagogisk medieenhet med videokamera och redigeringsteknik. För utrustning ansvarar en person som skolenheten utser.
8. Nätverk för ombud för Medier Och Pedagogik i Skolan = MOPS har skapats. Nätverket koordineras av KICK. MOPSarna är mediepedagogiskt ansvariga på sina skolenheter.
9. Mediearbetet synliggörs i skolornas lokala arbetsplaner. Skolorna ges stöd och inspiration för att uppmärksamma och diskutera de mediepedagogiska frågorna i samband med att de reviderar sina lokala arbetsplaner. Målet bör vara att skolornas arbete med film och andra medier synliggörs i skolornas kvalitetsredovisningar.
10. Helhetssyn på mediearbetet från förskola till gymnasieskola/vuxenundervisning. Barn- och utbildningsförvaltningen och Kultur- och fritidsförvaltningen skall arbeta för att främja dialog och erfarenhetsutbyte kring mediearbetet i skolan mellan lärare som arbetar med elever i olika åldrar för att skapa en samsyn och "en röd tråd" kring den mediepedagogiska verksamheten. Kommunala styrdokument för skola, kultur och IT bör formuleras utifrån en helhetssyn på kultur, medier och pedagogiskt utvecklingsarbete, där olika förvaltningars erfarenheter och kompetens tas tillvara.

Medieborgen

Illustration av Jan Bromander

AKT 1

Bakgrund – Detta har hänt

2001 skriver dåvarande ordförande i barn- och utbildningsnämnden, Heléne Svensson och vice ordförande Michael Anefur, följande i förordet till rapporten från kommunens skolbioprojekt, delvis finansierat av Svenska Filminstitutet:

Medel för skolbio har avsatts och vi har en hög målsättning för verksamheten. Skolbion i Kristianstad har sin stora uppgift i att stärka undervisningen i värdegrund och demokratifrågor och att inspirera till lust och lärande inom områdena internationalisering och globalisering. Skolans arbete med film och medier betonas fr.o.m. år 2000 i kursplanerna för svenska, bild och samhällsorienterande ämnen. Film jämföras exempelvis med skönlitteratur och teater. Film intresserar unga och kan levandegöra svåra frågor, öppna nya världar, väcka empati och göra humanismens ideal synliga. Skolbion i Kristianstad med teman som Etik, Internationalisering och Historia och ett samarbete med Malmö Antirasistiska Filmdagar har numera sin hemvist inom Barn- och utbildningsförvaltningens Demokratiprojekt.

Arbetet med skolbio har 2005 utvecklats till att omfatta alla medier och massmedier i hela skolområdet i Kristianstads kommun, från förskola till vuxenutbildning, för barn och unga med utgångspunkt i konventionen om barnets rättigheter artikel 17.

Förenta Nationernas generalförsamling antog 20 november, 1989 konventionen om barns rättigheter

Artikel 17

Konventionsstaterna erkänner den viktiga uppgift som massmedier utför och skall säkerställa att barnet har tillgång till information och material från olika nationella och internationella källor, särskilt sådant som syftar till att främja dess sociala, andliga och moraliska välfärd och fysiska och psykiska hälsa. Konventionsstaterna skall för detta ändamål,

- a) Uppmuntra massmedier att sprida information och material av socialt och kulturellt värde för barnet och i enlighet med andan i artikel 29;
- b) Uppmuntra internationellt samarbete vad gäller produktion, utbyte och spridning av sådan information och sådant material från olika kulturer och nationella och internationella källor;
- c) Uppmuntra produktion och spridning av barnböcker;
- d) Uppmuntra massmedier att ta särskild hänsyn till de språkliga behoven hos ett barn som tillhör en minoritetsgrupp eller en urbefolkning;
- e) Uppmuntra utvecklingen av lämpliga riktlinjer för att skydda barnet mot information och material som är till skada för barnets välfärd, med beaktande av bestämmelserna i artiklarna 13 och 18.

Förenta Nationernas Artikel 17

I skolplan för Kristianstads kommun 2004-2006 står skrivet under målbild 1 - ALLAS RÄTT TILL LIVSLÅNGT LÄRANDE OCH KUNSKAP:

Genom lek och pedagogiskt arbete tillägnar sig barn och elever grundläggande färdigheter som att läsa, skriva, räkna och tänka kritiskt. Dessa förmågor utvecklas under skolgången och rustar eleverna med förmågan till livslångt lärande. Kulturella uttryck som konst, musik, teater och annan skapande verksamhet stimulerar lärandet.

Vidare står under målbild 2 ALLAS RÄTT TILL TRYGGHET OCH TRIVSEL:

En mångfald av undervisningsmetoder och strategier gör att varje elev får sina behov tillgodosedda. Arbetslag med olika kompetenser tar helhetsansvaret för varje elevs utveckling, trygghet och trivsel.

Under målbild 3 ALLAS RÄTT ATT BLI RESPEKTERADE OCH HÖRDA anges i skolplanen:

I våra förskolor och skolor präglas all verksamhet av etnisk-, social- och kulturell mångfald. /.../ Det finns en stor förståelse för människors olikheter och olika förutsättningar. I alla skolformer får pojkar och flickor lika uppmärksamhet och bemötande. All personal för etik- och moraldiskussioner såväl sinsemellan som med barnen/eleverna.

Till dessa målbilder i Skolplanen kan denna handlingsplan för mediepedagogik kopplas. Barn- och utbildningsförvaltningens (BUFs) IT-plan (2005) stipulerar att Internet och andra medier på ett genomgripande sätt har förändrat samhället.

Att hitta 'fakta' är inte längre ett problem, utan svårigheten ligger idag framförallt i att sovra bland all information och att skapa ett kritiskt förhållningssätt till vad man ser och hör. Skolans arbete med att förstå och tolka mediernas språk ska ge kunskaper om de mekanismer, värderingar och ekonomiska krafter som styr medieutbudet samt ge eleverna verktyg att hantera sina medieerfarenheter med.

Målet med den mediepedagogiska planen är att lärare och elever i kommunen skall utveckla en mediemedvetenhet, så att de kan tillgodogöra sig informationen som strömmar mot dem på ett kritiskt och analytiskt sätt, men också att utveckla ett flerstämmigt klassrum där eleverna får uttrycka sig med språkens mångfald: ord, ljud, bild och drama, och göra allt detta med medieglasögonen på sig.

I 1994 års läroplan för det obligatoriska skolväsendet (Lpo 94) slås fast att:

Skolan skall förmedla de mer beständiga kunskaper som utgör den gemensamma referensram alla i samhället behöver. Eleverna skall kunna orientera sig i en komplex verklighet med ett stort informationsflöde och en snabb förändringstakt. Studiefärdigheter och metoder att tillägna sig och använda ny kunskap blir därför viktiga. Det är också nödvändigt att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska fakta och förhållanden och att inse konsekvenser av olika alternativ.

Den mediepedagogiska planen är i förlängningen en plan för demokrati: att kommunens elever skall göras delaktiga i demokratin och kunna göra sina stämmor hörda utifrån de förutsättningar som ett mediasamhälle kräver och utifrån det språk de kan uttrycka sig på.

På initiativ av KICK , barn- och utbildningsförvaltningens utvecklingsavdelning, samlades i maj 2004 kommunens aktörer på Bäckaskogs slott utanför Kristianstad för att låta sig inspireras av representanter från Svenska Filminstitutet, Flens kommun, Multimediatebyrå/Myndigheten för Skolutveckling och filmpedagoger, inför det kommande arbetet med den mediepedagogiska planen. Målet var att utveckla kontaktytor mellan grupper i kommunen som arbetar med medier i skolan och att inspirera till ett fortsatt arbete med det vidgade textbegreppet. Ett scenario för kompetensutveckling presenterades och dagen utmynnade i en uppmaning till kommunens skolor att skicka representanter till den nybildade gruppen "MOPS" – Medier Och Pedagogik i Skolan. Gruppen kommer att vara av central betydelse i det fortsatta arbetet som förbindelselänk mellan verksamheterna och KICK, och omfatta lärare i alla stadier från förskola och grundskola till gymnasium och vuxenutbildning.

*MOPS logotyp
Illustration: Catrin Svensson*

I föreliggande handlingsplan för mediepedagogik använder vi samma definitioner som man gör i kommunens skolplan.

Definitioner och avgränsningar (se kommunens skolplan)

- Skolplanen gäller alla skolformer.
- Med elever menar vi alla studerande i Kristianstads kommuns skolor från grundskola till vuxenutbildning.
- Begreppet skola innefattar alla verksamheter från förskola till vuxenutbildning.
- Samtliga pedagoger har vi valt att kalla lärare – från förskola till vuxenutbildning.

Samtliga film- och medieombud har vi valt att kalla MOPSar - från förskola till vuxenutbildning.

AKT 2

Här är vi

I enlighet med ansökan till Svenska Filminstitutet för mediepedagogiskt utvecklingsarbete i Kristianstads kommun arbetar vi med att:

1. fördjupa kommunikationen mellan skola och kulturliv, så att de estetiska uttrycksformerna kan bli en naturlig del av skolans pedagogik i alla ämnen.
2. definiera verksamheter och utveckla kontaktytor mellan grupper i kommunen som arbetar med medier i skolan, samt identifiera vilka stödjande strukturer som finns.
3. vidareutveckla och bredda kompetensutvecklingen inom medieområdet.
4. diskutera vilka kunskaper och färdigheter som rektorer, lärare och elever behöver i det moderna mediasamhället för att sedan kunna fortbilda alla aktörer i enlighet med kunskapsmålen och definiera skolans förhållningssätt och prioriteringar av läromedel, medier och mediearbete.

Nätverket med MOPSar omfattar i dag kommunens grundskolor och gymnasieskolor. Förskolorna står på tur att komma med i nätverket. Målsättningen är minst en MOPS per skola.

Vilka kompetensutvecklingsbehov finns i kommunen och vilken mediepedagogisk kompetens finns som kan fylla behoven? Kommunen besitter kompetens på området, och det är viktigt att det kommer till skolornas kännedom vilka möjligheter som finns tillgängliga – främst personellt. En kompetensinventering görs utifrån den utveckling som MOPSarna efterfrågar. Till detta kommer en teknikinventering: Vilken teknik finns tillgänglig och vad behöver vi? Ett utökat samarbete med kulturhuset Barbacka efterfrågas också.

I MOPS-gruppen finns IKT-handledare som resurs. Dessa har avgörande färdigheter inom IT och media. Under ITiS-projektet fick de kompetensutveckling inom media av Skolverket.Handledarna har erfarenhet av handledning och kompetensutveckling. Dessutom har de stora kontaktytor mot skolorna, vilket är avgörande för implementering av mediepedagogiska planen i verksamheterna.

Den mediepedagogiska planen är en del av en större helhet som också omfattar kommunens IT-plan och kulturplan. Tanken är att aktörer från IT, kultur och media samarbetar kring kompetensutveckling och aktiviteter av olika slag, att det finns en samsyn på kommunens utveckling inom dessa områden och att aktörerna från IT, kultur och media ständigt utbyter erfarenheter med varandra i en öppen dialog.

Förankringen ute i verksamheterna är avgörande för den mediepedagogiska planen. Tanken är att mediemedvetenheten skall genomsyra all undervisning och vara en skolutvecklingsfråga. Detta måste ske utifrån de behov verksamheterna anser sig ha. Förhoppningen är att dokumentet utvecklas fortlöpande – i kommunikation mellan verksamheterna, KICK och övriga aktörer.

AKT 3

Hit vill vi!

Målet för Kristianstads kommun är att utbilda eleverna i mediemedvetenhet i en trappa som de börjar gå i redan i förskolan och att fortlöpande öka deras mediekompetens genom hela skolgången, med ständig progression och fördjupning i enlighet med det vidgade textbegreppet¹ i skolans styrdokument. Elever som har utbildat sig i Kristianstads kommun kommer att få ett par medieglasögon med sig, till gagn för dem när de fortsättningsvis orienterar sig i ett postmodernt mediasamhälle med allt vad det innebär.

Barn i förskolan dokumenterar ett besök av Förskole- och ungdomsminister Lena Hallengren och ordförande i barn- och utbildningsnämnden Anne Krantz. Foto: Anette Berg

Arbetet utformas i samråd med lärarna. Med den rörliga bilden som exempel kan trappan se ut som följer: I förskolan kommer eleverna i kontakt med uppsökande berättarverkstäder där vi kan skapa egna berättelser med hjälp av bild, text och ljud.

Hur når vi målen?

Skolår F – 2 kan processen bestå i att diskutera vad en bild berättar och att eleverna själva får berätta något med hjälp av bild, ljud och text. Vi läser om stenåldern. Hur kan den gestaltas?

Skolbio erbjuds årligen i samband med Internationella Barndagar i början av oktober och under höstlovet (fritidsbio).

¹ "Bilder ses som text", Grundskolans kursplaner för svenska och modersmål från 2000

Skolår 3 – 5 är eleverna mogna för mer text, disposition och filmanalys. Det är kanske dags att skriva manus och fundera på hur tankar om Europa kan presenteras på ett dramaturgiskt välfungerande sätt.

Skolbio erbjuds under Barnrättsveckan i samband med firandet av Barnkonventionens födelsedag 20 november.

Skolår 6 – 9 är tiden inne för ytterligare analys av spelfilm och (rörliga) bilder: Vilka konventioner styr filmers och bilders utformning? Varför ser filmer och bilder ut som de gör? Vi skapar debattprogram, dokumentärer och reklamfilm. Mediemedvetenheten fördjupas av filmhistorisk kunskap: Hur skapades bilder i filmens barndom och hur utformades dätida berättelser?

Skolbio erbjuds under Kärleksveckan i februari och FN-veckan i oktober.

Det är önskvärt att det på gymnasiet finns en naturlig fortsättning för eleverna, så att deras kunskaper kan fördjupas och breddas där och att elever på medieprogrammet ses som en resurs i arbetet. Lärare på medieprogrammet skriver:

Som en del i svensk- och engelskundervisningen kunde ett antal timmar läggas på 'tänket' kring rörlig bild, både bildspråk, ljud och dramaturgi. I ämnet samhällskunskap kunde man lägga in ett antal timmar för granskning av t.ex. TV-program och att göra egna programförslag. Som resurser kunde användas de kunskaper som finns hos Medieprogrammets lärare och elever (framför allt elever i skolår 3 när de gör praktik) (Se bilaga 2) .

Målsättningen är att de skolor som redan har teknisk utrustning kan ha öppen verkstad någon tid under veckan. Önskvärt är också att det finns en dator per klassrum eller skola med ett program för att redigera film så att eleverna relativt enkelt kan redigera och bearbeta sitt material.

Skolbio för gymnasiet och vuxenutbildningen erbjuds under Kärleksveckan i februari och FN-veckan i oktober.

Denna trappa är tänkt att kunna appliceras på andra medier också, i ständig progression och fördjupning.

Aktörer på området

Några aktörer med möjlighet att stödja skolområdenas arbete med den mediepedagogiska planen i kommunen är: Regionmuseet Kristianstad med filmmuseet, Svenska Bio (biografen Kosmorama), Kultur- och fritidsförvaltningen med kulturhuset Barbacka, Stadsbiblioteket med filialer, Kristianstads

Aktörer i kommunen som var med på Bäckskog: ordföranden i barn- och utbildningsnämnden, BUF:s utvecklingschef, skolchefer, rektorer och lärare, representanter från Fritidsgårdsforum, Kultur- och fritidsförvaltningens utvecklare, Barbackas filmpedagog, kommunens samordnare för skola och kultur, KICKs IKT- och skolbiblioteksutvecklare och skolbiosamordnaresamt filmmuseetsintendent.

filmstudio, Barn- och utbildningsförvaltningen med KICK - där IKT-handledarna, skolbibliotekscentralen (SBC) och skolbion ingår, lokala medier som Kristianstadsbladet och Radio Kristianstad, Högskolan Kristianstad, Film i Skåne, Filmcentrum Syd med antirasistiska filmdagarna samt Svenska Filminstitutet.

Högskolan Kristianstad

Kommunen önskar ett tätare samarbete med Högskolan Kristianstad. Kristianstads kommuns skolplan stipulerar under målbilden "SIKTET HÖGT STÄLLT FÖR ALLA" att "samarbetet med Högskolan Kristianstad vidareutvecklas på områdena: forskning, utveckling och lärarutbildning". Målsättningen är att blivande lärare i sin utbildning får möta och arbeta med Tidningen i skolan (TiS), film, radio och tv, IT och att redan färdiga lärare får kompetensutveckling på samma områden i enlighet med deras önskemål och behov. (Alla skolor ska vara bra skolor!)

Mål

Målsättningen är att lärare i alla ämnen och på alla stadier examineras med mediepedagogiska glasögon i bagaget och en utbildning som är anpassad till en skolverklighet som under alla skolor arbetar med det vidgade textbegreppet. Lärare i den verksamhetsförlagda utbildningen bör ha beredskap att möta dessa blivande kollegor, utifrån de nya krav som ställs.

KICK, Skolbio, IKT och SBC

Skolbiosamordnaren fortsätter, med hjälp av MOPSarna, arbetet med skolbio och skolbioombud på skolorna. IKT-utvecklarna erbjuder handledning av arbetslag i verksamheten, med eller utan elever, kurser på KICK och workshops.

IKT-utvecklarna skriver även manualer och fungerar som support för arbetet i nätverk och på webb. De ger råd om mjukvaru- och hårdvaruinköp och de ansvarar för de digitala konferenserna. På nätet finns det utrymme för pedagogisk samverkan och diskussioner.

Kompetensutvecklingen kan bestå i kurser med mediepedagogisk inriktning inom IKT, kompetensutveckling i filmanalys genom samordning med Skolbion och SBC och kurser i att göra egen film i samarbete med kulturförvaltningen och Barbacka. I samarbete med regionmuseet och filmmuseet erbjuds också kompetensutveckling i filmhistoria.

SBC har medieguider och ett filmbestånd som lärarna kan låna, samt litteratur om medier. Eventuellt kan SBC också utlåna teknik som behövs ute på skolorna. Filmer och andra medier som finns på SBC kommer att vara sökbara via bibliotekskatalogen på Internet. Det finns en länk till den på SBC:s hemsida. SBC erbjuder även kompetensutveckling i arbete med bok och film. Teknik till det mediepedagogiska arbetet finns tillgänglig på KICK/SBC, men också ute på skolorna.

*Minnesdagen för Förintelsens offer
27 januari 2006, Kosmorama
Foto och montage: Vladimir Gatara*

Mål

Med hjälp av redan befintlig kompetens i kommunen erhåller kommunens rektorer kompetensutveckling i mediemedvetenhet, så att de i sin tur kan tillse att skolplanens intentioner uppnås, genom kompetensutveckling av personal och i arbetet med de lokala arbetsplanerna. Kommunens lärare erhåller kompetensutveckling i enlighet med de färdigheter som behövs för att de skall kunna gå upp för medieborgen tillsammans med sina elever. SBC möter i största möjliga utsträckning behoven av teknik och text- och bildmaterial.

Kultur- och fritidsförvaltningen

Kultur- och fritidsförvaltningen bidrar genom Barbacka med filmpedagogik och en filmverkstad. Film-pedagogen på Barbacka presenterar filmpedagogiska paket för skola och fritidsverksamhet, och erbjuder på sikt möjligheter att delta i filmklubbar. Till Barbacka kan man komma med en hel klass för att delta i något av de fasta pedagogisk-praktiska program som erbjuds. Men även mindre grupper och enskilda är välkomna till ett specialanpassat innehåll. Det kan till exempel vara lärare i behov av kompetensutveckling, elever som behöver redigera eller andra som vill diskutera teknik, manus eller filmidéer.

Stadsbiblioteket och filialerna erbjuder media både för skolarbetet och fritidsläsningen. Klasser och enskilda elever får hjälp med att hitta fakta för temaarbeten i böcker, tidskrifter och databaser. Barnbibliotekarierna bistår också med att välja skönlitteratur för lästräning, antingen i bokform eller digitalt som Daisy-skivor. För elever med handikapp finns bland annat talböcker, video med teckenspråk och taktila böcker. Barn med annat modersmål än svenska kan få böcker på sitt eget språk. Huvudbiblioteket och filialerna har ett väl utvecklat samarbete med barnomsorgen, skolorna och landstinget (Se Lästrappan bilaga 1). Barn och unga som besöker biblioteket på fritiden har tillgång till böcker av olika slag, tidskrifter, CD-skivor, video och CD-Rom. De kan också boka datorer för internetsökningar, använda CD-romspel samt delta i olika aktiviteter som läsklubbar och sagostunder.

I arbetet med medier erbjuder stadsbiblioteket och filialerna, förutom videotek och läsklubbar, också tidningar, tidskrifter och databaser för informationssökning.

Mål

Att aktörerna kan följa hur arbetet med film och medier i skolan utvecklas, och att kunna tillse att så sker: på Barbacka med betoning på det egna skapandet som komplement till filmmuseet, filmteoretiska kurser och filmvisningar som erbjuds i kommunen.

Att elever och personal i Kristianstads kommun har god tillgång till medier och redskap med vilka de kan utveckla den eftersträlvade mediemedvetenheten.

Kosmorama

Filmstudion i Kristianstad anordnar filmvisningar i biostaden Kosmorama och på Kristianstad filmmuseum. På Kosmorama äger också skolbiovisningarna rum - en redan blomstrande verksamhet som kan utökas ytterligare till att omfatta även fritidsklubbarna på höstloven och till fler visningar per termin.

Mål

”Med en fortsättning av arbetet med teman kring skolbiovisningarna och kontinuerliga fortbildningsinsatser för lärare vill vi sprida användningen av skolbio inom flera ämnen. Att elever presenterar filmer har visat sig väldigt givande och det är ett sätt att direkt involvera elever i skolbion.” (Dokumentation av skolbio i Kristianstad 2001)

Regionmuseet med filmmuseet

Basutställningen Skåne och filmen planeras att öppna våren 2006. Den kommer att handla om skånsk film från ljudfilmens inträde och framåt: hur den har utvecklats och vilka som företräder den. Utställningen kommer att utgöra en filmhistorisk resa som speglar filmens förhållande till sin samtid. Tiden från filmens födelse fram till ljudfilmens inträde finns redan företrädd i filmmuseets lokaler, där filmens vaggga en gång stod. Regionmuseet med filmmuseet erbjuder filmvisningar, kompetensutveckling i filmhistoria och verkstäder för praktiskt arbete med film och filmhistoria.

Mål

Regionmuseets chef Barbro Mellander skriver med anledning av den planerade basutställningen om filmen i Skåne:

Genom utställningen kommer programsättningen samt den pedagogiska verksamheten kring film att utökas. Avsikten med utställningen är dels att generellt öka intresset för film och den rörliga bilden, dels att vara en inspirationskälla till att fördjupa kunskaperna inom filmområdet och närliggande kulturvetenskapliga discipliner. /.../ Speciella satsningar för att få en ny och yngre publik att hitta till Regionmuseet och dess filial Filmmuseet skall prioriteras. /.../ Regionmuseets hörsal och Filmmuseets biograf kommer också att kunna erbjuda fria filmare möjlighet att visa sina alster i lokalerna. (se bilaga 3)

Till detta kommer bland annat samarbete med Filmcentrum Syd, Film i Skåne, rådgivning från Svenska Filminstitutet, utbildningsmaterial från AV-centralen i Hässleholm och från Tidningen i Skolan samt mediebevakning av lokala medier.

Avtoning

Lucky Luke rider mot solnedgången eller Kristianstads kommun om tio år

Studenter från hela Sverige söker sig till Högskolan Kristianstad för att de vet att de får en aktuell utbildning med sig i bagaget – anpassad till en skolverklighet som under alla skolår arbetar med det vidgade textbegreppet.

Rektorer och lärare strävar mot samma mål: mediemedvetna kommuninvånare från förskola till vuxenutbildning. Arbetet med medier och rörliga bilder är en naturlig del av en verksamhet som kännetecknas av språklig mångfald och som möter eleverna i deras egen livsvärld.

MOPSnätverket och möjligheterna till kompetensutveckling finns kvar eftersom behovet av pedagogiska utbyten aldrig upphör. Handlingsplanen för mediepedagogik skall förbli ett levande dokument som förändras i relation till verksamheternas verkliga behov och önskemål. Utvärdering av planen kommer att äga rum fortlöpande och den kommer att anpassas därefter.

En sammanhållande kraft är en förutsättning för att aktörerna skall kunna möta skolornas efterfrågan och för att den mediepedagogiska handlingsplanen skall kunna implementeras i verksamheterna på ett meningsfullt sätt och förbli ett levande dokument i ständig förändring.

Illustration: Susanne Bondesson

Bilaga 1 - Lästrappan - att utveckla språk och läsning

0 -1 år BHV-träffar

Biblioteksbesök ingår i de föräldraträffar som anordnas av barnhälsovården i kommunen. Detta sker under barnets första levnadsår. Föräldrarna informeras om bokens betydelse för barnets språkutveckling och om vikten av att tidigt börja med musik, rim och ramsor samt bildberättelser. Barnbibliotekarierna visar på det stora utbudet av småbarnsböcker och försöker engagera och stimulera föräldrarna att låna och läsa för sina barn.

Barnens första bok

Alla barn i kommunen erbjuds en bok vid 8-månaderskontrollen på barnhälsovården. Föräldrarna får ett presentkort och kan sedan hämta boken "Barnens första bok" på sitt närmaste bibliotek. Ca 90 % av alla föräldrar hämtar ut boken.

Samarbete med barnomsorgen

Läslustombud finns på de flesta förskolor i kommunen. Ombuden träffas på sitt närbibliotek för att tillsammans med bibliotekspersonalen diskutera och utveckla samarbetet. Biblioteken är självständiga enheter och utvecklar sina egna modeller i samarbetet med förskolor, öppna förskolor och dagbarnvårdare. Huvudbiblioteket bjuder in förskolorna i centrala stan till Berättardags, sagostunder speciellt för 5-åringar.

Samarbete med skolan

6-årsboken: läs tio böcker med ditt barn och ni får en bok! Denna lässtimulerande aktivitet för alla 6-åringar innebär att personalen aktivt arbetar med boken tillsammans med barnen och föräldrarna. Avsikten är att nå föräldrarna, att få dem att läsa böcker för sina barn och att det blir en vana att besöka biblioteket med barnen. Genom att barnen berättar om böckerna i klassen övar de språket, ökar ordförrådet och förmågan att uttrycka sig. När de tio böckerna är lästa kommer föräldrarna och barnen till biblioteket och får en bok. Böckerna som delas ut är "Barnens andra bok".

6-årsvisning

Alla 6-åringar bjuds in till sitt respektive bibliotek. Där får de en visning av barnavdelningen, kunskap om hur man hittar böckerna och bibliotekets lånerutiner. Foldern till 6-årsboken delas ut.

6 - 8 år

Barnskolans läslustombud träffas på sitt närbibliotek. Då diskuteras olika läsprojekt och barnbibliotekarierna ger boktips. Pedagogerna kan boka tid för biblioteksbesök med bokprat och lån av böcker.

9 -16 år

Pedagogerna kan boka tid för biblioteksbesök med bokprat och lån av böcker.

”Sommarlov med böcker” för alla barn som kan läsa.

Syftet med denna lässtimulerande aktivitet är att få barn att läsa böcker under sommarlovet, när de har tid att läsa. För de barn som just har lärt sig att läsa är det extra viktigt att de fortsätter med läsningen under sommarlovet.

Foto: Anette Berg

Bokäventyret

Läsklubb för barn 10-13 år. Medlemmarna får välja bland nya böcker utan att stå i kö. De inbjuds till en boktipsträff 1-2 gånger/termin.

Bilaga 2 - Att göra film i gymnasieskolan

I dagens samhälle förs många berättelser vidare just med hjälp av filmen - man kan säga att filmen ganska mycket har ersatt det muntliga berättandet. Ungdomar är vana vid att tolka rörliga bilder och det bör då givetvis vara ett lika naturligt sätt att uttrycka sig på i skolan som genom text och teater. Undervisningen har traditionellt varit mycket textbunden, vilket försvärat för många elever med olika svårigheter t.ex. dyslexi. Genom att plocka in fler medier och utveckla olika uttrycksformer ger vi fler elever möjlighet att visa sina kunskaper på ett sätt som passar dem.

Eftersom eleverna ständigt konfronteras med bilder och filmer ställer det krav på oss i skolan att lära dem att hantera denna ofantliga mängd information som sköljer över dem. Om vi ska kunna lära eleverna att se med kritiska ögon på den väldiga produktionen av filmer i olika genrer, eller förstå olika berättartekniska grepp, måste vi lyfta in filmämnet på en mycket bredare front i skolan. En viktig del i att få förståelse för film är att själv ges möjlighet att arbeta med det praktiskt.

Foto: Agneta Wikström

Eftersom skolungdomar i grundskolan ges en möjlighet att göra film, så måste det för gymnasiet finnas en naturlig fortsättning för eleverna. Samtidigt måste man, som med andra kunskaper, ges möjlighet att fördjupa och bredda kunskaperna i att göra film. Det som är viktigt är att eleverna inte bara lär sig tekniskt hur det går till utan också får en möjlighet att tänka igenom och

förstå hur man strukturerar arbetet innan och efter, vad man säger med olika kameravinklar och ljudets roll i filmen till exempel. Det hade varit önskvärt att så många lärare som möjligt fick en grundkurs i detta och hur man praktiskt kan använda rörlig bild i det dagliga skolarbetet, så att vi på gymnasiet kan fördjupa och bredda de kunskaper som eleverna har fått i grundskolan.

I dag har vi i stort sett ingen möjlighet till kvalificerad användning av egenproducerad film i exempelvis ämnena Svenska, Engelska och Samhällskunskap. Som en del i svensk- och engelskundervisningen kunde ett antal timmar läggas på "tänket" kring rörlig bild, både bildspråk, ljud och dramaturgi. I ämnet Samhällskunskap kunde man lägga in ett antal timmar för granskning av t.ex. TV-program och att göra egna programförslag. Som resurser kunde användas de kunskaper som finns hos Medieprogrammets lärare och elever (framför allt elever i åk3 när de gör praktik).

Om eleverna är mycket filmintresserade skulle de oavsett programval ha möjlighet att välja kursen Rörlig bild A. De skolor som redan har teknisk utrustning kunde ha en typ av öppen verkstad någon tid under veckan. För att finansiera det kan alla gymnasieskolor bidra med ett fåtal timmar. En del av läromedelsbudgeten för varje program eller ämne skulle kunna användas till en videokamera med stativ, som kan lånas av alla elever för att kunna uttrycka sig, dokumentera och redovisa. Det hade också varit önskvärt att man hade haft en dator i varje klassrum eller i varje fall en enhet per skola med enkelt redigeringsprogram så att eleverna kunde bearbeta sitt material relativt lätt.

Varje vecka får vi på Christian 4:s gymnasium, telefonsamtal och besök av elever och lärare som vill göra film eller TV-program i skolan så intresset är mycket stort. Vi ser alltså fram emot en kommunal medieplan som också omfattar gymnasieskolan!

Christian 4:s gymnasium i Kristianstad, 17 december 2004

Katarina Ziethén, (rörlig bild och mediekommunikation), Linus Bromander (samhällskunskap och geografi) och Anders Åstrand (svenska, engelska och filosofi)

Bilaga 3 - Tankar och planer kring utvecklingen av filmen inom Regionmuseet Kristianstad och Filmmuseet.

En inventering om den skånska filmen har nyligen färdigställts och den belyser de filmarbetare som verkat i det skånska filmlandskapet under 1900-talet. I den kunskapsbank som skapats har Regionmuseet nu tillgång till omfattande och i många avseenden helt nya fakta om filmen i Skåne. Materialet kommer att användas på flera olika sätt inom Regionmuseets verksamhet, bl.a. i vårt nya faktarum.

Inventeringen utgör också ett underlag till synopsis för en basutställning om filmen i Skåne, som skall byggas på museet och som invigs den 25 mars 2006. Utställningen kommer att på flera sätt bli en del i den stora satsning på film som görs inom Regionmuseet i Kristianstad och blir även den första permanenta utställningen om film i Sverige. Genom utställningen kommer programsättningen samt den pedagogiska verksamheten kring film att utökas. Avsikten med utställningen är dels att generellt öka intresset för film och den rörliga bilden, dels att vara en inspirationskälla till att fördjupa kunskaperna inom filmområdet och närliggande kulturvetenskapliga discipliner.

Regionmuseets satsning, som gjorts under senare år för att ge publiken i Kristianstad kvalitetsfilm, skall utvecklas. I Filmmuseets biograf "Intima biografteatern" kommer utbudet på onsdagskvällarna av nyare kvalitetsfilm och icke-kommersiell film att fortsätta. Vi erbjuder nu också filmvisningar på söndagar, där utbudet av film är mer varierat. Under söndagarna ger vi besökarna möjlighet att ta del av aktuell dokumentärfilm och av filmer med klassikerstämpel. Från 2004 visas även biografilm för barn vid flera tillfällen.

Genom basutställningen Skåne och filmen kommer vi att kunna ge en mer fyllig berättelse om filmen i Skåne. Utställningen på Regionmuseet kommer att gestalta tiden från ljudfilmens genombrott fram till idag och den utställning som vi har på Filmmuseet visar på pionjärtiden inom den skånska filmen. Tanken är att skapa en synergi mellan utställningarna och därmed ge en så komplett bild av den skånska filmen som möjligt. Utställningen byggs för den breda allmänheten och den skall även vända sig till barn

och ungdomar och väcka intresse hos dem för film och generellt för rörlig bild. Emellertid är tanken också att utställningen skall användas av grupper som på olika sätt läser och arbetar med film. Universitet, högskolor och andra läroanstalter kommer nu ha möjlighet att se stora delar av filmen i Skåne gestaltad i en utställning och vår förhoppning är att ett besök i filmutställningarna blir ett återkommande inslag vid de olika filmkurser som ges.

Basutställningen innebär också att vi satsar på filmprogram som inriktar sig på svenskproducerad film och film som på olika sätt knyter an till det skånska temat. I det filmkoncept som redan påbörjats kombineras filmvisningar med föredrag, i syfte att få en fördjupad kunskap och insikt om filmen. I planerna ingår att fortsätta att utveckla detta koncept. Speciella satsningar för att få en ny och yngre publik att hitta till Regionmuseet och dess filial Filmmuseet skall prioriteras. Genrer som inte så ofta förekommit skall ges företräde som t.ex. den animerade filmen. Regionmuseets hörsal och Filmmuseets biograf kommer också att kunna erbjuda fria filmare möjlighet att visa sina alster i lokalerna. Vår förhoppning är även att vi skall ge en fördjupad kunskap inom olika områden med anknytning till filmen. En filmfestival kommer att arrangeras för om våren 2007, som tar sin utgångspunkt i den nya basutställningen Skåne och filmen. Med filmer, seminarier och samtal vill vi belysa film som har skånsk anknytning.

Under 2006 lyfts filmen fram genom att Tomelilla kommun i samarbete med Hans Alfredson bygger ett museum i centrala Tomelilla kring de filmer som gjorts i Skåne av Hasse och Tage under åren. Även Ystad kommun gör en större satsning med Henning Mankells Wallander-filmer som spelats in här under senare år. Det finns planer på att göra en gemensam marknadsföring av dessa satsningar för att stärka bilden av Skåne som filmlandskap.

Kristianstad den 21 februari 2006

Barbro Mellander

Regionmuseichef

Efterord

Kristianstad har sitt Filmmuseum, svensk films vagga, som inspirerar. Regionmuseet öppnar våren 2006 basutställningen "Skåne och Filmen" och kommer från och med våren 2007 att arrangera en filmfestival, som tar sin utgångspunkt i den nya utställningen. Med filmer, seminarier och samtal kommer man att belysa film, som har skånsk anknytning. Konsthallen visar hur den samtida konsten arbetar med film, video och andra rörliga bilder. Kristianstads Filmstudio är en filmkulturell oas. Kulturhuset Barbacka för barn och ungdom ger kurser inom medieområdet, erbjuder en interaktiv utställning och har det egna skapandet i centrum. Fritidsgårdsforum arrangerar filmvisningar. Biblioteken har en ständigt pågående medieutveckling och en särskild satsning på Stadsbiblioteket är "Äppelhyllan", som vänder sig till barn med funktionshinder och erbjuder böcker, filmer och dataspel. Högskolan Kristianstad startar hösten 2006 en kurs, som heter "Barn, unga, medier och lärande". I Kristianstadsbladet medverkar ungdomar. Radiosändningar av unga på Barbacka..... I en sådan omgivning finns många aktiviteter att ta vara på hos olika aktörer.

Skolans pedagogiska utvecklingscentrum KICK är en resurs inom medieområdet och "kan stödja och samordna utvecklingen av det mediepedagogiska arbetet i kommunens skolor" (citat Handlingsplanen punkt 1). KICK är redan igång med en uppsökande berättarverkstad för förskolorna och barnskolorna i multimedia (punkt 2 i Handlingsplanen). MOPSARNA är viktiga sändebud och motorer i utvecklingen i skolorna. Fröknegårdsskolan har deltagit i skolbioprojektet sedan starten 1997 och varit vår referensskola i det mediepedagogiska utvecklingsarbetet. Så här beskriver läraren i svenska Bo Sandgren utvecklingen: "Alltsedan starten på 1990-talet har intresset för filmvisningarna för ungdomar varit stort på vår skola. Om filmerna från början kanske sågs som isolerade företeelser, så har de mer och mer blivit integrerade i den pedagogiska verksamheten och kan i dag ses som projekt eller tema, där för- och efterarbete genomtänkt planeras. Intresset för denna verksamhet märks också på det stora antal vuxna som genomgått filmkurserna i regi av "Film i Skåne". Inställningen till denna typ av verksamhet är mycket positiv från såväl ungdomar som vuxna."

I sin vision för framtiden skriver Fröknegårdskolan: "Vi vill utveckla vårt tekniska kunnande ännu mer och sprida det bland all pedagogisk personal för att öka möjligheterna till större kontinuitet i vår mediehantering. Vidare är vår vision att få fler tekniska möjligheter t. ex. för att fler ungdomar ska få möjlighet att prova på att göra film". Som filmproducenten Göran Lindström sa i början på 1990-talet: "Barn idag behöver 4 ben att stå på: Att läsa, skriva, räkna och förstå medier."

Leve Medievetenheten!

Speciellt tack till

Det är en stor glädje att tänka på alla människor och institutioner som varit ett kraftfullt stöd i vårt mediepedagogiska utvecklingsarbete. Allra först ett stort tack till elever och skolpersonal, som visat att mediepedagogik är en skolutvecklingsfråga. Utan det stöd Svenska Filminstitutet givit oss hade inte planen blivit så genomarbetad. Den fick ta sin tid! Tack för det Klas Viklund! Myndigheten för Skolutveckling har med sina utbildningssatsningar, nu senast PIM, Praktisk IT-Mediekunskap ständigt givit oss besked om att vi är på rätt väg. Tack för det Mikael Iselow! Det stöd vi fått från Barn- och utbildningsnämndens ordförande Anne Krantz har gjort arbetet med Handlingsplanen till en mycket positiv erfarenhet och Barn- och utbildningsförvaltningens utvecklingsavdelning med cheferna Hans Olsson och Eva Nilsson har genom sitt engagemang inspirerat och stärkt oss i arbetet. Tack BUN och BUF! Utan Svenska Bios satsning på dubbla salonger hade vi inte kunnat möta det ökande intresset för skolbiovisningar. Tack Peter Fornstam och Svenska Bio. Till sist ett varmt tack till en särskilt engagerad medarbetare, biografmaskinist Gunnar Nilsson, Bio Kosmorama. Hans insatser, nu på det 10:e året för skolbion, är ovärderliga. Han står för kärlek både till tekniken och filmkonsten och gör vår Bio Kosmorama till en "Cinema Paradiso".

Tack Gunnar!

*Gunnar Nilsson, biografmaskinist
Foto: Jan Bromander*

Kristianstad februari 2006, Anna Britta Bromander, Projektledare

Avslutande information

Det mediepedagogiska utvecklingsarbetet i Kristianstads kommun har bedrivits med stöd av Svenska Filminstitutet. Det är ett samarbete mellan Barn- och utbildningsförvaltningen, KICK (Kunskaps- och Informationscentrum Kristianstad), Kultur- och fritidsförvaltningen, Barbacka och Regionmuseet, Filmmuseet. Referensskola har varit Fröknegårdskolan.

En redaktion har utarbetat en Handlingsplan för Mediepedagogik tagen i Barn- och utbildningsnämnden 6 september 2005.

I redaktionen:

Elisabeth Banemark	IKT-utvecklare KICK
Anette Berg	IKT-utvecklare KICK
Susanne Bondesson	Samordnare KICK
Anna Britta Bromander	Skolbio och EU-projekt KICK
Vladimir Gatara	IKT-utvecklare KICK
Eva Hansson	Skolbiblioteksutvecklare KICK
Peter Hartman	Filmpedagog Barbacka
Ronny Jönsson	Intendent Filmmuseet
Cecilia Nilsson	Skolbiblioteksutvecklare KICK
Helen Persson	Universitetsadjunkt Högskolan Kristianstad

Redaktionsgruppen har inspirerats av:

Intresset från skolpersonal och elever i Kristianstads kommun. Agenda M, Svenska Filminstitutet 2003. Scener från ett mediepedagogiskt utvecklingsarbete - Kungsbacka 2001 - 2003, L. Lundberg och P-M Råihä, 2003. Studiebesök i Kungsbacka 2003. Att lära av varandra. Ett mediepedagogiskt utvecklingsarbete i Piteå kommun, Svenska Filminstitutet 2004. Medieresor, UR 2004. Temadag om Media på Bäckaskogs slott 28 maj 2004. Mediepedagogiska planer från kommuner runt om i landet www.sfi.se.

Hemsida: <http://www.buf.kristianstad.se/mops>

Redaktör: Helen Persson
Projektledare: Anna Britta Bromander

Layout: Vladimir Gatara, Anette Berg
Tryck: Tollarpstryck

**Regionmuseet
Kristianstad**

Barn- och utbildningsförvaltningen
Kristianstad